

АНОТАЦІЯ

Супрун В. Р. Політика безпеки та оборони України: зовнішньополітичні стратегії, інтеграційні ініціативи, еволюція загроз. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії в галузі політології за спеціальністю 052 – Політологія. – Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. – Івано-Франківськ, 2025.

Дисертація присвячена комплексному дослідженню політики безпеки та оборони України у період 2004–2022 рр., зокрема аналізу нормативно-правової бази, процесів сек'юритизації, зовнішньополітичних стратегій держави та її участі в інтеграційних ініціативах.

Актуальність дослідження полягає в необхідності системного аналізу трансформації політики безпеки та оборони України у період 2004–2022 рр. у контексті динамічних структурних змін в європейській архітектурі безпеки та зростанні ролі силового чинника в міжнародних відносинах. Метаморфоза стратегічної парадигми України, успішна динаміка коопераційно-інтеграційних процесів України з ЄС та НАТО, а також агресивна політика Російської Федерації вимагають переосмислення статусу України в європейському суперкомплексі безпеки. У цьому контексті європейська та євроатлантична інтеграція України обумовлює необхідність перегляду онтологічних засад національної безпеки та їх гармонізації з підходами ЄС.

Перший розділ дослідження присвячено теоретико-методологічним засадам аналізу безпеки як складного та багатовимірного феномену, що розглядається як ключовий чинник забезпечення екзистенційних та коекзистенційних національних інтересів держави. У межах цього розділу систематизовано понятійно-категоріальний апарат дослідження, а також запропоновано авторське визначення терміну “політика безпеки та оборони” як стратегічного, багатовимірного інструменту державної політики, спрямованого на захист національних інтересів, забезпечення національної безпеки та, як наслідок, гарантування безпеки громадян. Обґрунтовано доцільність запровадження даної

концепції в процесі гармонізації національних стратегій та адаптації України до європейських стандартів у сфері безпеки та оборони в контексті європейської інтеграції.

Особливу увагу приділено аналізу теорії сек'юритизації, яка дозволяє розкрити механізми конструювання загроз у державному дискурсі. Окрім цього, розглянуто парадигму реалізму (класичного, неореалізму та неокласичного) в контексті зростання ролі силової політики та державоцентричного підходу у міжнародних відносинах. Значне місце у дослідженні посідають класичні теорії геополітики, геостратегії та регіоналізму, що акцентують увагу на стратегічному значенні просторових чинників у міжнародній політиці. В рамках теорії регіональних комплексів безпеки проаналізовано трансформацію пострадянського регіонального комплексу безпеки та поступовий перехід України до європейського регіонального комплексу безпеки шляхом інтеграції з ЄС та НАТО, а також сек'юритизацією Російської Федерації.

Дослідження зосереджується на політико-військовому вимірі безпеки, оскільки агресія Росії проти України символізує повернення до класичних форм війни, адаптованих до сучасних умов. Міжнародна система де-факто не завершила етап Холодної війни, а період 1991–2022 рр. розглядається як перехідний, упродовж якого Росія відновлювала свій вплив та готувалася до ревізії існуючого світового порядку. Стратегія Росії ґрунтується на прагненні встановити контроль над Євразією, протиставляючи демократичним цінностям України та Заходу власну авторитарну модель розвитку. Водночас процес європейської та євроатлантичної інтеграції України, а також зростання впливу ЄС і НАТО у Східній Європі формують нову архітектуру європейської безпеки. У такому контексті війна Росії проти України перетворилася на центральний елемент глобального геополітичного та цивілізаційного протистояння між демократією та авторитаризмом, що набуває ознак нової Холодної війни із потенційним залученням інших впливових глобальних акторів.

У другому розділі дисертації проаналізовано особливості формування та реалізації політики безпеки й оборони України у 2005–2010 рр. – період

президентства Віктора Ющенка. Розкрито стратегічний зсув державної політики від багатовекторності до пріоритетної орієнтації на європейську та євроатлантичну інтеграцію як визначального зовнішньополітичного й безпекового пріоритету України. Окреслено нормативно-правову базу та концептуальні документи, що закріплювали цей курс, а також практичні кроки України у сфері розвитку співпраці з ЄС і НАТО – насамперед у площині політичного діалогу, безпекової взаємодії та оборонної співпраці. Окрема увага приділена регіональній інтеграції України в межах Європейської політики сусідства, Східного партнерства та Чорноморської синергії, а також її участі у Раді міністрів оборони Південно-Східної Європи.

Висвітлено амбівалентну позицію України щодо Російської Федерації: хоча загрози з її боку визнавалися на рівні політичного дискурсу, офіційна сек'юритизація Росії не була здійснена. Спроби нормалізувати відносини з Москвою виявилися малоефективними в умовах посилення агресивної зовнішньої політики РФ, зокрема після російсько-грузинської війни 2008 р.

Простежено поступовий відхід України від пострадянських регіональних структур та водночас прагнення утвердитися як регіональний лідер у межах формату ГУАМ, а також послідовну інтеграцію з ЄС і НАТО. Ці процеси, однак, супроводжувалися посиленням політичного й економічного тиску з боку Російської Федерації та внутрішньополітичними суперечностями, що істотно знижували стратегічну маневреність України.

У підсумку цей період характеризується як “час невикористаних можливостей”: попри окремі формальні успіхи, відсутність реальних перспектив членства в ЄС та НАТО, посилення російського впливу та внутрішня політична криза залишили Україну на периферії європейської системи безпеки – у межах пострадянського регіонального комплексу безпеки. Досвід цього періоду залишається релевантним для сучасної безпекової політики України, насамперед у питаннях протидії зовнішнім загрозам і поглиблення інституційного зближення із Заходом.

У третьому розділі дисертації досліджено специфіку безпекової та оборонної політики України в період президентства Віктора Януковича (2010–2014 рр.), який став етапом суттєвого розвороту у зовнішньополітичному курсі держави та зміни стратегічних орієнтирів у сфері національної безпеки. Проаналізовано трансформацію проголошеної політики позаблоковості, яка формально передбачала балансування між західним та східним векторами, однак на практиці поступово переросла в модель зовнішньополітичної ізоляції з пріоритетом розвитку відносин із Російською Федерацією. Досліджено зміст і спрямованість ключових нормативно-правових та стратегічних документів, які формально закріплювали позаблоковий статус України, але водночас демонстрували розмитість стратегічних пріоритетів.

Особлива увага приділяється суперечливості зовнішньої політики України у цей період, коли, з одного боку, декларувалася зацікавленість у поглибленні співпраці та інтеграції з Європейським Союзом, а з іншого – блокувалися реальні кроки до підписання Угоди про асоціацію з ЄС. Аналізується співпраця України з НАТО, яка хоч і продовжувалася у вигляді виконання Річних національних програм, участі у спільних навчаннях та миротворчих місіях, однак на рівні стратегічного планування відбувалося згортання євроатлантичної інтеграції, що виявилось у ліквідації ключових інституцій з питань підготовки до вступу в НАТО та вилученні відповідних положень із законодавчої бази.

Деталізовано процес поступового втягування України у російський безпековий простір, зокрема через активізацію військово-політичної та військово-технічної співпраці з Росією. Досліджено також політику регіональної інтеграції України у межах СНД та її поступове втягування у євразійські проекти під егідою Росії – укладання Угоди про зону вільної торгівлі СНД та підписання Меморандуму про поглиблення співпраці з Євразійською економічною комісією, що створювало передумови для подальшої інтеграції в пострадянський регіональний комплекс безпеки.

Дослідження акцентує увагу на стратегічних прорахунках безпекової політики України цього періоду, зокрема на ігноруванні зростання загроз з боку

Росії. Показано, що спроби балансування між геополітичними центрами в умовах авторитарного управління та відсутності довгострокової безпекової стратегії фактично призвели до посилення залежності України від Російської Федерації та послаблення її оборонних спроможностей.

Зроблено висновок, що політика безпеки та оборони України за президентства Віктора Януковича відзначалася суперечливістю, хаотичністю та стратегічною недалекоглядністю, що створило передумови для подальшої російської агресії. Акцентується необхідність врахування досвіду цього періоду для формування сучасної безпекової політики України, орієнтованої на стратегічну автономію, послідовну європейську та євроатлантичну інтеграцію й системний підхід до оцінки та протидії загрозам.

У четвертому розділі дисертації розглядається ключовий етап трансформації безпекової та оборонної політики України у 2014–2022 рр., зумовлений збройною агресією Російської Федерації. Особливу увагу приділено відмові України від позаблокового статусу та формуванню стратегічного курсу на європейську та євроатлантичну інтеграцію, що супроводжувалося прямою сек'юритизацією Російської Федерації як головного джерела воєнно-політичних загроз національній безпеці України. Ця трансформація отримала комплексне нормативно-правове та концептуальне закріплення у низці ключових державних документів, серед яких особливе значення мають конституційні зміни 2019 р., що зафіксували стратегічний курс України на членство в ЄС та НАТО як незворотній.

Проаналізовано активізацію співпраці та інтеграції з Європейським Союзом – зокрема, через розгортання Консультативної місії ЄС в Україні, створення Місії ЄС з надання військової допомоги Україні, підписання Адміністративної угоди з Європейським оборонним агентством та отримання статусу кандидата на членство в ЄС. Євроатлантична інтеграція стала іншим важливим вектором трансформації безпекової політики, зокрема шляхом імплементації оборонної реформи відповідно до стандартів НАТО, а також інституціоналізації співпраці з Альянсом, що включала створення Комплексного пакету допомоги Україні та надання статусу партнера з розширеними можливостями.

Особливе місце у дослідженні відведено аналізу створення нових регіональних безпекових форматів у рамках так званої “стратегії малих альянсів”, до яких відносяться Люблінський трикутник, Квадрига, Асоційоване тріо, а також Альянс України, Великої Британії та Польщі, що посилюють політичну взаємодію та прискорюють інтеграцію до ЄС та НАТО.

Разом з тим у роботі зазначено, що попри вагомі досягнення України у сфері європейської та євроатлантичної інтеграції, наявними залишаються суттєві виклики. Серед них – обмежена готовність окремих держав-членів ЄС та НАТО до повноцінного залучення України до безпекових структур, політика стриманості щодо Росії з боку окремих західних країн, а також обмеженість потенціалу існуючих регіональних форматів співпраці та механізмів.

Зроблено висновок, що у 2014–2022 рр. Україна здійснила принципово новий етап у трансформації власної політики безпеки та оборони, остаточно вийшовши за межі пострадянського простору та інтегрувавшись до європейського регіонального комплексу безпеки. Цей процес базувався на системній сек’юритизації Російської Федерації, інтенсивній динаміці співпраці та інтеграції з ЄС і НАТО. Водночас подальше стале інституційне закріплення досягнутих результатів вимагає набуття повноцінного членства України в ЄС та НАТО. Досвід цього періоду засвідчив важливість стратегічної адаптації України до нових загроз, нарощування обороноздатності держави, ефективної інтеграції у західні безпекові структури та розширення системи партнерств задля забезпечення національної стійкості, стабільності та розвитку.

Наукова новизна дисертації полягає у комплексному дослідженні політики безпеки та оборони України в контексті її зовнішньополітичного курсу та інтеграційних процесів з ЄС і НАТО, а також виявленні чинників, що визначають сучасний безпековий дискурс України в умовах російської агресії. Вперше проведено дослідження процесів сек’юритизації воєнно-політичних загроз України з урахуванням зовнішньополітичного курсу держави та міжнародної обстановки. Обґрунтовано доцільність запровадження концепції політики безпеки та оборони в український науковий і практичний дискурс. Окрему наукову

цінність становить здійснений поглиблений аналіз і порівняльне зіставлення безпекового та оборонного співробітництва України із західними структурами (ЄС та НАТО) та східним вектором, включно з досвідом співпраці з РФ.

Проведено кейс-стаді аналіз ефективності реалізації політики безпеки та оборони України у трьох ключових періодах її розвитку: 2005–2010, 2010–2014 та 2014–2022 рр. Уточнено поняття політики безпеки та оборони як суспільно-політичного феномена, систематизовано нормативно-правову базу у сфері безпеки та оборони, конкретизовано місце України у європейському регіональному суперкомплексі безпеки, а також визначено роль регіональних інтеграційних проєктів у реалізації політики безпеки та оборони України.

Практичне значення дослідження полягає в можливості використання його результатів для вдосконалення політики безпеки та оборони України, зокрема для формування ефективної безпекової стратегії та інтеграції країни в європейські та євроатлантичні структури. Результати можуть бути використані для розробки стратегічних документів у сфері безпеки й оборони, оновлення чинної Угоди про асоціацію, а також для вдосконалення освітніх програм, що сприятиме підготовці фахівців, здатних ефективно реагувати на сучасні виклики в галузі безпеки.

Ключові слова: політика безпеки та оборони, політика безпеки, безпека, міжнародна безпека, регіональна безпека, зовнішня політика, міжнародні відносини, європейська інтеграція, дипломатичні відносини, Україна, НАТО, інтеграційні ініціативи, регіональна співпраця, міжнародні організації, Росія.

SUMMARY

Suprun V. R. Security and defence policy of Ukraine: foreign policy strategies, integration initiatives, the evolution of threats. – Qualifying scientific work as a manuscript.

Dissertation for the degree of Doctor of Philosophy (PhD) in Political Science, specialty 052 – Political Science. – Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. – Ivano-Frankivsk, 2025.

The dissertation is devoted to a comprehensive study of Ukraine's security and defence policy during the period of 2004–2022, in particular, the analysis of the regulatory and legal framework, securitization processes, the state's foreign policy strategies, and its participation in integration initiatives.

The relevance of the research lies in the need for a systematic analysis of the transformation of Ukraine's security and defence policy during the period of 2004–2022 in the context of dynamic structural changes in the European security architecture and the growing role of force in international relations. The metamorphosis of Ukraine's strategic paradigm, the successful dynamics of Ukraine's cooperation and integration processes with the EU and NATO, as well as the aggressive policy of the Russian Federation, require a rethinking of Ukraine's status within the European security supercomplex. In this context, Ukraine's European and Euro-Atlantic integration necessitates a revision of the ontological foundations of national security and their harmonization with the EU approaches.

The first chapter of the research is devoted to the theoretical and methodological foundations of analyzing security as a complex and multidimensional phenomenon, viewed as a key factor in ensuring the existential and co-existential national interests of the state. Within this chapter, the conceptual and categorical framework of the research is systematized, and the author's definition of the term "security and defence policy" is proposed as a strategic, multidimensional instrument of state policy aimed at protecting national interests, ensuring national security, and, as a result, guaranteeing the safety of citizens. The chapter substantiates the feasibility of introducing this concept in the

process of harmonizing national strategies and adapting Ukraine to European standards in the field of security and defence within the context of European integration.

Special attention is given to the analysis of the theory of securitization, which helps to reveal the mechanisms of constructing threats in state discourse. In addition, the paradigm of realism (classical, neorealism, and neoclassical) is examined in the context of the growing role of power politics and state-centered approaches in international relations. Significant focus is placed on classical theories of geopolitics, geostrategy, and regionalism, which emphasize the strategic importance of spatial factors in international politics. Within the framework of the theory of regional security complexes, the transformation of the post-Soviet regional security complex and the gradual transition of Ukraine to the European regional security complex through integration with the EU and NATO, as well as the securitization of the Russian Federation, are analyzed.

The study focuses on the politico-military dimension of security, as Russia's aggression against Ukraine symbolizes a return to classical forms of warfare, adapted to modern conditions. The international system has not, de facto, completed the Cold War phase, and the period from 1991 to 2022 is considered transitional, during which Russia restored its influence and prepared to revise the existing world order. Russia's strategy is based on the desire to establish control over Eurasia, countering Ukraine and the West's democratic values with its own authoritarian model of development. At the same time, Ukraine's European and Euro-Atlantic integration processes, along with the growing influence of the EU and NATO in Eastern Europe, are shaping a new European security architecture. In this context, Russia's war against Ukraine has become a central element of global geopolitical and civilizational confrontation between democracy and authoritarianism, taking on the characteristics of a new Cold War with the potential involvement of other influential global actors.

The second chapter of the dissertation analyzes the peculiarities of the formation and implementation of Ukraine's security and defence policy during 2005–2010 – the period of Viktor Yushchenko's presidency. It reveals the strategic shift in state policy from a multi-vector to a priority orientation toward European and Euro-Atlantic

integration as the key foreign and security policy priority of Ukraine. The chapter outlines the regulatory and legal framework and conceptual documents that formalized this course, as well as Ukraine's practical steps in developing cooperation with the EU and NATO – primarily in the areas of political dialogue, security interaction, and defence cooperation. Particular attention is given to Ukraine's regional integration within the framework of the European Neighbourhood Policy, the Eastern Partnership, and the Black Sea Synergy, as well as its participation in the South-Eastern Europe Defence Ministerial.

The ambivalent position of Ukraine towards the Russian Federation is highlighted: although threats from Russia were acknowledged at the level of political discourse, its official securitization was not carried out. Attempts to normalize relations with Moscow proved to be largely ineffective in the context of Russia's increasingly aggressive foreign policy, particularly after the 2008 Russo-Georgian war.

The study traces Ukraine's gradual withdrawal from post-Soviet regional structures alongside its aspirations to establish itself as a regional leader within the GUAM format, as well as its consistent integration with the EU and NATO. These processes, however, were accompanied by increasing political and economic pressure from the Russian Federation and internal political contradictions, which significantly reduced Ukraine's strategic maneuverability.

Ultimately, this period is characterized as a "time of missed opportunities": despite certain formal achievements, the absence of real prospects for EU and NATO membership, the growing influence of Russia, and the internal political crisis left Ukraine on the periphery of the European security system – within the framework of the post-Soviet regional security complex. The experience of this period remains relevant for Ukraine's current security policy, particularly in addressing external threats and deepening institutional rapprochement with the West.

The third chapter of the dissertation explores the specifics of Ukraine's security and defence policy during the presidency of Viktor Yanukovich (2010–2014), which marked a stage of significant reversal in the state's foreign policy course and a shift in strategic orientations in the sphere of national security. The transformation of the

declared policy of non-alignment is analyzed – a policy that formally envisaged balancing between the Western and Eastern vectors but, in practice, gradually evolved into a model of foreign policy isolation with a priority on developing relations with the Russian Federation. The content and focus of the key regulatory and strategic documents that formally enshrined Ukraine's non-aligned status are examined, while at the same time demonstrating the ambiguity and inconsistency of its strategic priorities.

Particular attention is given to the contradictory nature of Ukraine's foreign policy during this period. On the one hand, there was a declared interest in deepening cooperation and integration with the European Union; on the other hand, real steps toward signing the Association Agreement with the EU were blocked. The research analyzes Ukraine's cooperation with NATO, which, although it continued in the form of implementing Annual National Programs, participating in joint exercises, and contributing to peacekeeping missions, was simultaneously accompanied by a rollback of Euro-Atlantic integration at the level of strategic planning. This was manifested in the dismantling of key institutions responsible for preparing Ukraine for NATO membership and the removal of relevant provisions from the national legislative framework.

The process of Ukraine's gradual involvement in the Russian security space is detailed, in particular through the intensification of military-political and military-technical cooperation with the Russian Federation. The study also examines Ukraine's policy of regional integration within the framework of the CIS and its gradual involvement in Eurasian projects under Russia's auspices – including the signing of the CIS Free Trade Area Agreement and the Memorandum on Deepening Cooperation with the Eurasian Economic Commission, which created prerequisites for Ukraine's further integration into the post-Soviet regional security complex.

The study focuses on the strategic miscalculations of Ukraine's security policy during this period, particularly the neglect of growing threats from the Russian Federation. It is demonstrated that attempts to balance between geopolitical centers, under conditions of authoritarian governance and the absence of a long-term security

strategy, effectively led to Ukraine's increased dependence on Russia and the weakening of its defence capabilities.

It is concluded that Ukraine's security and defence policy during the presidency of Viktor Yanukovich was characterized by inconsistency, chaos, and strategic short-sightedness, which created the preconditions for further Russian aggression. The study emphasizes the need to take into account the experience of this period when shaping Ukraine's modern security policy – one that should be focused on strategic autonomy, consistent European and Euro-Atlantic integration, and a systematic approach to threat assessment and counteraction.

The fourth chapter of the dissertation examines the key stage of transformation in Ukraine's security and defence policy during 2014–2022, driven by the armed aggression of the Russian Federation. Particular attention is paid to Ukraine's rejection of its non-aligned status and the formation of a strategic course towards European and Euro-Atlantic integration, which was accompanied by the direct securitization of the Russian Federation as the main source of military-political threats to Ukraine's national security. This transformation was comprehensively enshrined in the state's legal and conceptual framework through a number of key state documents, among which the 2019 constitutional amendments hold particular significance, as they established Ukraine's strategic course towards EU and NATO membership as irreversible.

The dissertation analyzes the intensification of Ukraine's cooperation and integration with the European Union – in particular, through the deployment of the EU Advisory Mission in Ukraine, the establishment of the EU Military Assistance Mission to Ukraine, the signing of the Administrative Agreement with the European Defence Agency, and Ukraine's attainment of candidate status for EU membership. Euro-Atlantic integration became another important vector in the transformation of Ukraine's security policy, especially through the implementation of defence reform in accordance with NATO standards. This process also involved the institutionalization of cooperation with the Alliance, including the establishment of the Comprehensive Assistance Package for Ukraine and the granting of Enhanced Opportunities Partner status.

Particular attention in the study is devoted to the analysis of the creation of new regional security formats within the so-called “small alliances strategy.” These include the Lublin Triangle, the Quadriga, the Associated Trio, as well as the British–Polish–Ukrainian trilateral pact, which enhance political cooperation and accelerate Ukraine’s integration into the EU and NATO.

At the same time, the work notes that despite Ukraine’s significant achievements in the field of European and Euro-Atlantic integration, substantial challenges remain. These include the limited willingness of certain EU and NATO member states to fully involve Ukraine in security structures, the policy of restraint towards Russia by some Western countries, and the limited potential of existing regional cooperation formats and mechanisms.

It has been concluded that during the 2014–2022 period, Ukraine underwent a fundamentally new stage in the transformation of its security and defence policy, finally moving beyond the post-Soviet space and integrating into the European regional security complex. This process was based on the systematic securitization of the Russian Federation, an intense dynamic of cooperation and integration with the EU and NATO. At the same time, the further institutional consolidation of the achieved results requires Ukraine to acquire full membership in the EU and NATO. The experience of this period has demonstrated the importance of Ukraine’s strategic adaptation to new threats, the strengthening of the state’s defence capabilities, effective integration into Western security structures, and the expansion of the partnership system to ensure national resilience, stability, and development.

The scientific novelty of the dissertation lies in the comprehensive study of Ukraine’s security and defence policy in the context of its foreign policy course and integration processes with the EU and NATO, as well as the identification of factors that define Ukraine’s modern security discourse amid Russian aggression. For the first time, the research examines the securitization processes of Ukraine’s military-political threats, taking into account the country’s foreign policy course and the international situation. The feasibility of introducing the concept of security and defence policy into the Ukrainian scientific and practical discourse is substantiated. A particular scientific

value is the in-depth analysis and comparative assessment of Ukraine's security and defence cooperation with Western structures (EU and NATO) and the Eastern vector, including the experience of cooperation with the Russian Federation.

A case-study analysis was conducted on the effectiveness of the implementation of Ukraine's security and defence policy during three key periods of its development: 2005–2010, 2010–2014, and 2014–2022. The concept of security and defence policy as a socio-political phenomenon was clarified, the regulatory and legal framework in the field of security and defence was systematized, Ukraine's position in the European regional security supercomplex was specified, and the role of regional integration projects in the implementation of Ukraine's security and defence policy was defined.

The practical significance of the research lies in the possibility of using its results to improve Ukraine's security and defence policy, specifically for the development of an effective security strategy and the country's integration into European and Euro-Atlantic structures. The results can be used for the development of strategic documents in the field of security and defence, updating the current Association Agreement, as well as for improving educational programs, which will contribute to the training of specialists capable of effectively responding to contemporary security challenges.

Keywords: security and defense policy, security policy, security, international security, regional security, foreign policy, international relations, European integration, diplomatic relations, Ukraine, NATO, integration initiatives, regional cooperation, international organizations, Russia.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Наукові праці в наукових фахових виданнях України:

1. Suprun V. Ukraine's path to the European Union: the evolution of security and defense policy in the period 2014–2022. *Вісник Прикарпатського університету. Серія: Політологія*. 2024. № 18. С. 22–35.

DOI: <https://doi.org/10.32782/2312-1815/2024-18-2>

URL: <https://journals.pnu.if.ua/index.php/politology/article/view/139>

2. Гурак І., Супрун В. Російський контекст воєнно-політичних загроз і викликів для національної безпеки України за часів президентства Віктора Януковича. *Історико-політичні проблеми сучасного світу*. 2024. № 50. С. 69–78.

DOI: <https://doi.org/10.31861/mhpi2024.50.69-78>

URL: <https://mhpi.chnu.edu.ua/mhpi/article/view/160>

3. Супрун В. Реорганізація європейських малих альянсів: спільне стратегічне бачення на основі досвіду регіональних ініціатив країн ЄС і ЄЗЗ. *Національні інтереси України*. 2025. № 4(9). С. 1112–1124.

DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-4\(9\)-1112-1124](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-4(9)-1112-1124)

URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/niu/article/view/22508>

Публікації в іноземних наукових виданнях:

4. Suprun V. Trójkąt zagrożeń bezpieczeństwa zewnętrznego Ukrainy w okresie prezydentury Wołodymyра Zelenskiego: aspekty militarno-polityczne. *Odporność społeczeństwa, państwa na zagrożenia hybrydowe* / Ed.s. L. Elak, T. Zieliński, Z. Ciekanowski, S. Żurawski. Warsaw: Publishing House of the Management Academy of Applied Sciences in Warsaw. 2023. P. 379–398 (розділ монографії).

URL:

https://www.researchgate.net/publication/391137263_Trojkat_zagrozen_bezpieczenstwa_zewnetrznego_Ukrainy_w_okresie_prezydentury_Wolodymyra_Zelenskiego_aspekty_militarno-polityczne

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дослідження:

5. Directorate-General for Research and Innovation, European Commission. A European Framework for Science Diplomacy – Recommendations of the EU Science

Diplomacy Working Groups. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2025. 85 p. ISBN 978-92-68-20785-7.

DOI: <https://doi.org/10.2777/9235330>

URL: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/4b319f3d-e9ff-11ef-b5e9-01aa75ed71a1/language-en>

6. Suprun V. Belarus in a changing world: an analysis of security and defense policy (2010–2024). *Матеріали міжнародної наукової конференції “Політичні процеси сучасності: глобальний та регіональний виміри” (25-26 квітня 2024)*. Упорядники: І. Є. Цепенда, О. О. Рафальський, В. М. Якубів, О. Я. Калакура, І. Ф. Гурак, В. Й. Климончук, В. В. Марчук, І. С. Монолатій, І. І. Доцяк, О. І. Липчук, І. І. Ломака, М. Ф. Москалюк. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. С. 98–110.

URL: <https://kpol.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/102/2024/12/zbirnyk-materialiv-v-mizhnarodnoi-naukovo-praktychnoi-konferentsii-politychni-protsesy-suchasnosti-hlobalnyj-ta-rehionalnyj-vymiry-2024r.pdf>

7. Suprun V. Trilateral initiative: Ukraine, Poland, and the United Kingdom on the way to common security and stability in Europe. *Матеріали міжнародної наукової конференції “Актуальні проблеми зовнішньої політики України” (30 листопада 2023)*. Упорядники: В. Ю. Макар, А. В. Стецюк, Л. Н. Мельничук, І. І. Макух-Федоркова. Чернівці: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. С. 107–110.

URL: https://www.academia.edu/112550115/Trilateral_initiative_Ukraine_Poland_and_the_United_Kingdom_on_the_way_to_common_security_and_stability_in_Europe

8. Suprun V. Artificial Intelligence in the security and defence policy of Ukraine: opportunities, challenges and threats. *Матеріали міжнародної наукової конференції Цифрова дипломатія України: синергія реального і віртуального (24 листопада 2023)*. Упорядники: М. Мальський, Р. Вовк, О. Кучик. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка. С. 101–105.

URL: <https://www.ispc.org.ua/wp-content/uploads/2023/11/Conference-proceedings-11-2023.pdf>

9. Супрун В. Р. Перспективи Східного партнерства після повномасштабного вторгнення Росії в Україну: модернізація чи стагнація?. *Матеріали міжнародної наукової конференції “Криза сучасної системи міжнародної безпеки: українська формула миру” (21 квітня 2023)*. Упорядники: М. Мальський, Р. Вовк, О. Кучик. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка. С. 106–111.

URL: <https://www.ispc.org.ua/wp-content/uploads/2023/04/Conference-proceedings-04-2023.pdf>

10. Супрун В. Р. Міжнародні гарантії безпеки для України: від Будапештського меморандуму до Київського безпекового договору. *Матеріали міжнародної наукової конференції “Актуальні проблеми зовнішньої політики України” (25 листопада 2022)*. Упорядники: В. Ю. Макар, О. О. Шородок, Б. А. Куделько, А. Г. Ексман, В. А. Рудка. Чернівці: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. С. 32–34.

URL: https://www.academia.edu/112547257/Міжнародні_гарантії_безпеки_для_України_від_Будапештського_меморандуму_до_Київського_безпекового_договору